

۱ در هر عبارت، کدام یک از مفاهیم داخل پرانتز صحیح می باشد؟
الف) هر وقت در یک جامعه، مسئله خاصی مطرح می شود زمینه برای پیدایش و رشد (دانش عمومی - دانش علمی) درباره آن فراهم می گردد.
ب) ساختار اجتماعی در (جامعه شناسی خرد - جامعه شناسی کلان) بررسی و مطالعه می شود.
پ) سازمان، پیوند میان افراد، گروه های انسانی مانند رابطه همکاران، هم وطنان و هم کیشان را دربر می گیرد که از آن به (انسجام اجتماعی - یکپارچگی نظام) یاد می شود.
ت) در دوره (مدرن - پسامدرن) تکثر، تنوع و حتی بی ثباتی و تغییرات مداوم هویت ها مطلوب دانسته شد.

۲ جای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.
الف) مطالعه علمی اجتماعاتی مانند خانواده، کلاس، روستا، شهر به شکل گیری ..... انجامید.
ب) در زندگی ما انسان ها، مردمی که معمولاً قواعد راهنمایی و رانندگی را رعایت می کنند، کمتر به چشم می آیند، و پنهان اند که با هنر ..... می توان آن ها را کشف کرد.
ج) در مطالعه اعتیاد برخی از نوجوانان و جوانان به بازی های رایانه ای نادیده گرفتن ..... سبب شده است که بیشتر مطالعات تبیینی به توصیف رفتارهای قابل مشاهده محدود شوند.
د) از دیدگاه ماکس وبر، جامعه شناس فقط می تواند آرمان ها و ارزش های اجتماعی را توصیف کند، اما نمی تواند درباره آرمان ها و ارزش ها که پدیده های نامحسوس و غیر تجربی اند ..... کند.
ه) در دوره پسامدرن هویت از منظر ..... مختلف و توسط آنها تعریف می شود و تنازع و درگیری افزایش می یابد.

۳ چه انتقادی به جامعه شناسانی که همواره درگیر سیاست هویت هستند، وارد می شود؟

۴ چرا رویکرد تفسیری، راه رهایی انسان را در بیرون علم جستجو می کند؟

۵ حکومت در ایجاد شناخت متقابل میان ملت، چه نقشی دارد؟

۶ الگوی مطلوب قرآنی در مورد تکثر و تنوع چیست؟ و آیه ۲۲ سوره روم در این مورد چه می گوید؟

۷ تعارف به معنای ..... است.

۸ در سیاست هویت، «مدل تکثرگرا» چه مدلی است؟

۹ در دوره «پسامدرن» به جای سیاست همانندسازی دوره مدرن، چه سیاستی مورد توجه قرار گرفت؟

۱۰ اساس روش های خشونت آمیز «هماندسازی» چیست؟

۱۲ در جهان متجدد، ناسیونالیسم چگونه پیدا شد؟ و هویت چگونه تعریف شد؟

۱۳ با ظهور جهان متجدد، دولت‌های جدید، هویت خود را با توجه به چه عواملی تعریف می‌کردند؟

۱۴ علت پیدایش نظریه فمینیستی معاصر در علوم اجتماعی امروز چیست؟

۱۵ چرا رویکردی که از درون رویکرد تفسیری شکل می‌گیرد، راه‌هایی انسان را بیرون علم جستجو می‌کند؟

۱۶ هر عبارت به کدام مدل و الگوی هویتی اشاره دارد؟
الف) تفاوت‌های موجود میان گروه‌های قومی و زبانی حفظ و حتی تشدید می‌گردد. (.....)
ب) تکثیر و تنوع زبانی، نژادی و قومی را مانع وحدت و همدلی نمی‌داند بلکه انسان‌ها را به منشأ وحدت رهنمون می‌سازد. (.....)

۱۷ هر عبارت به کدام‌یک از مدل‌های سیاست‌گذاری هویتی اشاره دارد؟
الف) تفاوت‌های میان گروه‌های قومی و زبانی حفظ و حتی تشدید می‌گردد. (.....)
ب) سیاستی بود که دولت‌ها برای از بین بردن تفاوت‌های هویتی گروه‌های مختلف و یکسان‌سازی آن‌ها در پیش گرفتند. (.....)

۱۸ رویکرد الگوی مطلوب قرآنی به تکثر و تنوع نژادی، زبانی و قومی چیست؟

۱۹ الگوی تعارف در مقابل کدام الگو قرار دارد؟

۲۰ دیدگاه الگوی مطلوب قرآنی، به تکثر و تنوع زبانی، نژادی و قومی چگونه است؟

۲۱ هر عبارت به کدام مفهوم اشاره دارد؟
الف) جهان متجدد این علوم را علم محسوب نمی‌کند. (.....)
ب) دلیل شکل‌گیری رویکردهای مختلف در جامعه‌شناسی (.....)
ج) تقلیل دادن انسان‌ها به پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی (.....)
د) علت پیدایش خرده فرهنگ‌ها و گروه‌های مختلف با معانی گوناگون (.....)
ه) قدرتی که مطابق یک نظام عقیدتی و ارزشی است (.....)
و) دوره‌ای که هویت از منظر گروه‌های اجتماعی مختلف و توسط آن‌ها تعریف می‌شود. (.....)

با توجه به مطالبی که آموختید جدول زیر را تکمیل کنید و بر این اساس سه نوع جامعه‌شناسی تبیینی، تفسیری و انتقادی را با هم مقایسه کنید.

انتقادی	تفسیری	تبیینی	نوع / معیار
			چه چیزی را مطالعه می‌کند؟ (موضوع)
			چگونه مطالعه می‌کند؟ (روش)
			چه هدفی را دنبال می‌کند؟ (هدف)

با دو مدل سیاست‌گذاری هویتی (همانندسازی و تکثرگرا) آشنا شدید. این دو مدل را مقایسه و ارزیابی کنید. به نظر شما، هر کدام از این دو مدل چگونه به منازعه‌های هویتی دامن می‌زنند و چگونه برای حل این منازعات اقدام می‌کنند؟

علت رشد و شکوفایی جهان اسلام در قرن سوم و چهارم هجری چه بود؟

چرا در دوره‌ی پسامدرن تنازع و درگیری افزایش می‌یابد؟

قبل از طرح مسأله «هویت»، کدام مسأله محور مباحثات فکری و سیاسی بود؟

در اواخر قرن بیستم، کدام مفهوم محور اصلی مباحثات فکری و سیاسی شد؟

چرا دولت‌های غربی ناگزیر از سیاست‌گذاری هویتی بودند؟

جنبه اختصاصی سند هویت فرد در شناسنامه چیست؟

جای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.
 الف) مجموعه سازوکارهایی که برای اعمال سیاست‌های جهان اجتماعی وجود دارد به ..... شکل می‌دهد.
 ب) سیاست هویت محصول دوران ..... است و بر تفاوت‌ها و هویت‌های خاص و محلی تأکید می‌کند.
 ج) یکی از مهم‌ترین شاخه‌های علوم اجتماعی مسلمانان ..... است.

- ۱ الف) دانش علمی (ص ۵)
پ) انسجام اجتماعی (ص ۶۲)
ب) جامعه‌شناسی کلان (ص ۱۶)
ت) پسامدرن (ص ۸۹)
- ۲ الف) علوم اجتماعی (ص ۱۰)
ج) معنای کنش (ص ۳۹)
هـ) گروه‌های اجتماعی (ص ۹۰)
ب) آشنایی‌زدایی یا عادت‌زدایی (ص ۲۰ و ۲۱)
د) داوری علمی (ص ۴۸)
- ۳ به جامعه‌شناسان هشدار داده می‌شود که شما اشیا و ابزار را بررسی نمی‌کنید. شما اشخاص، جوامع و فرهنگ‌ها را مطالعه می‌کنید که هویت دارند، شما در مورد هویت‌ها و ارزش‌ها سخن می‌گویید. شما همواره درگیر سیاست هویت هستید و پیوسته برخی را تحسین و برخی دیگر را تحقیر می‌کنید.
- ۴ رویکرد تفسیری معتقد است خود علم با درست و غلط دانستن امور سلطه‌گری می‌کند. زیرا خوب بودن را به معنای خوب بودن برخی افراد و گروه‌ها و بد بودن را برای برخی دیگر می‌داند. از این منظر، علم چراغی نیست که تاریکی‌ها را روشن کند و موانع را از پیش پای انسان بردارد.
- ۵ یکی از راه‌های ایجاد آشتی و صفا و اتحاد و دوستی در میان گروه‌ها و ملت‌ها، شناخت متقابل است. در این میان حکومت می‌تواند با زمینه‌سازی برای شناخت مردم از یکدیگر در سطح محلی، ملی و منطقه‌ای، بسیاری از مشکلات را حل کند و امکان همدلی مردم با یکدیگر را فراهم آورد.
- ۶ الگوی مطلوب قرآنی، تکثر و تنوع زبانی و نژادی و قومی را، مانع وحدت و همدلی نمی‌داند. بلکه انسان‌ها را به منشأ وحدت رهنمون می‌شود. «از نشانه‌های او آفرینش آسمان و زمین و تفاوت زبان‌ها و رنگ‌های شماست. در این نشانه‌هایی است برای اهل دانش.» (سوره روم، آیه ۲۲)
- ۷ شناخت متقابل
- ۸ امروزه مدل تکثرگرا به جای مدل همانندسازی مورد توجه قرار گرفته است. در این مدل، تفاوت‌های موجود میان گروه‌های قومی و زبانی حفظ و حتی تشدید می‌گردد. البته در این الگو، همچنان وجود یک ساختار مشترک سیاسی و اقتصادی ضروری دانسته می‌شود که گروه‌های مختلف را به یکدیگر پیوند دهد.
- ۹ سیاست همانندسازی مورد نقد قرار گرفت و به جای آن، هویت‌های خرد، محلی و فردی مورد تأکید و توجه قرار گرفت. در این دوره تکثیر، تنوع و حتی بی‌ثباتی و تغییرات مداوم هویت‌ها، مطلوب دانسته شده و هویت ملی و وحدت و ثبات و استمرار همراه با آن، نامطلوب پنداشته شد.
- ۱۰ اساس این روش‌ها، نفی و طرد دیگری متفاوت است. البته در نسل‌کشی، دیگری، شری است که باید نابود شود، اما در سایر روش‌ها، دیگری اگرچه شر دانسته می‌شود، امکان اصلاح وجود دارد و با اعمال فشار می‌توان او را به پذیرش الگوهای هویتی جدید مجبور ساخت یا از بقیه جدا کرد.
- ۱۱ همانندسازی به معنای پذیرش ارزش‌ها و سبک زندگی یک گروه توسط گروه‌های جامعه بود؛ به گونه‌ای که همه گروه‌ها همسان شوند. به عبارت دیگر، همانندسازی سیاستی بود که دولت‌ها برای از بین بردن تفاوت‌های هویتی گروه‌های مختلف و یکسان‌سازی آن‌ها در پیش گرفتند.

با شکل‌گیری دولت - ملت‌ها، ناسیونالیسم پیدا شد و هویت از منظر دولت - ملت‌ها و توسط آن‌ها تعریف شد، اما بیشتر کشورها دارای تنوع قومی، نژادی، زبانی و مذهبی بودند.

با ظهور جهان متجدد، دولت‌هایی شکل گرفتند که دیگر خود را با هویت دین مسیحی نمی‌شناختند، بلکه هویت خود را با توجه به تاریخ، جغرافیا، قومیت یا نژادشان تعریف می‌کردند.

هیچ فرهنگ و هویتی نمی‌پسندد که موضوع نظریه‌هایی باشد که در زمینه فرهنگی و تاریخی دیگری شکل گرفته‌اند و هر گروه، جامعه و فرهنگی می‌خواهد از چشم خودش به خود بنگرد و نه از چشم دیگران. (ص ۹۴)

آن‌ها معتقدند که خود علم با درست و غلط دانستن و خوب و بد کردن امور سلطه‌گری می‌کند زیرا خوب را به معنای خوب بودن برخی افراد و گروه‌ها و بد را بد بودن برخی دیگر از آنان قلمداد می‌کند، از این منظر علم چراغی نیست که تاریکی‌ها را روشن کند و موانع را از پیش پای انسان بردارد. (ص ۸۹)

الف) مدل تکثرگرا (ص ۸۶)

ب) الگوی مطلوب قرآنی (الگوی تعارف هویت‌ها) (ص ۸۸)

الف) مدل تکثرگرا (ص ۸۶)

ب) مدل همانندسازی (ص ۸۴)

رویکرد الگوی مطلوب قرآنی تکثر و تنوع نژادی، زبانی و قومی را مانع وحدت و همدلی نمی‌داند، بلکه انسان‌ها را به منشأ وحدت رهنمون می‌سازد. (ص ۸۸)

الگوی تعارف در مقابل الگوی تنازع قرار دارد. (ص ۸۷)

الگوی مطلوب قرآنی تکثر و تنوع زبانی، نژادی و قومی را مانع وحدت و همدلی نمی‌داند بلکه انسان‌ها را به منشأ وحدت رهنمون می‌شود.

الف) علوم عقلانی و وحیانی (ص ۶)

ب) دوری و نزدیکی به علوم طبیعی (ص ۱۶)

ج) یکسان دانستن طبیعت و جامعه (ص ۲۹)

د) فعالیت و خلاقیت کنشگران (ص ۵۰)

هـ) مشروعیت قدرت (ص ۵۸)

و) دوره‌ی پسامدرن (ص ۸۷)

انتقادی	تفسیری	تبیینی	نوع معیار
توجه به باید‌ها و نبایدهای پدیده اجتماعی	فهم کنش‌ها و نظم‌های اجتماعی	چرایی یک پدیده یا علت ایجاد و زوال آن	چه چیزی را مطالعه می‌کند؟ (موضوع)
داوری ارزشی	تفهم و تفسیر	روش تجربی	چگونه مطالعه می‌کند؟ (روش)
دریافت ملاک‌های ارزشی و هنجاری پدیده‌های اجتماعی	تکیه بر فهم کنش آدمی و تفهیمی بودن علوم اجتماعی	تبیین پدیده‌ها در قالب‌های تجربی	چه هدفی را دنبال می‌کند؟ (هدف)

نام مدل	منازعات هویتی در این مدل	راه حل مدل برای حل منازعات
هماندسازی	در این مدل، یکسان‌سازی هویت‌ها وجود دارد و بر پذیرش هویت گروه مسلط تأکید می‌شود. در نتیجه، خرده فرهنگ‌ها برای حفظ هویت خود با هویت گروه مسلط، منازعه می‌کنند.	در نظام آموزشی و رسانه‌ها، فقط هویت گروه مسلط معرفی می‌شود تا هویت سایر خرده فرهنگ‌ها کم‌رنگ و ضعیف شود. در برخی مواقع نیز از روش‌های خشونت‌آمیز برای حل منازعه استفاده می‌کنند.
تکثرگرا	در این مدل، تنوع و تکثر هویت‌ها مورد پذیرش است. در نتیجه منازعات بین خرده فرهنگ‌های متفاوت رخ می‌دهد. هریک از این خرده فرهنگ‌ها در تلاش برای گسترش فرهنگ خود و کسب منافع بیش‌تر با دیگر خرده فرهنگ‌ها دچار منازعه می‌شوند. این امر ممکن است باعث چندپارگی فرهنگی شود.	در نظام آموزشی و رسانه‌ها وجود تکثر و تنوع فرهنگی را به عنوان یک اصل مطلوب در جامعه ارایه می‌کنند. ساختار سیاسی و قانونی را بر مبنای مدل تکثر طراحی می‌کنند. از نظام سیاسی برای حفظ منافع هریک از خرده فرهنگ‌ها در برابر دیگران بهره می‌گیرند.

۲۳

۲۴ به دلیل پیروی از الگوی تعارف و احترامی بود که اقوام مختلف در جهان اسلام برای یک‌دیگر قائل بودند. برای جهان اسلام به هیچ‌وجه نگران‌کننده نبود که بزرگ‌ترین دانشمند صرف و نحو زبان عربی، یک ایرانی به نام «سیبویه» است و مهم‌ترین حکمای جهان اسلام فارابی و ابن‌سینا بودند.

۲۵ در دوره‌ی پسامدرن، هویت از منظر گروه‌های اجتماعی مختلف و توسط آن‌ها، تعریف می‌شود. در این دوره افراد، مسائل سیاسی، اقتصادی و اجتماعی را براساس علاقه‌های فرهنگی و هویتی خود پی می‌گیرند. علاوه بر ثروت و قدرت، هویت و دانش نیز کانون نزاع و کشمکش می‌شوند. در همه‌ی این عرصه‌ها، سیاست هویت ایجاد می‌شود و تنازع و درگیری افزایش می‌یابد.

۲۶ قشربندی و کشمکش طبقاتی

۲۷ هویت

۲۸ با شکل‌گیری دولت - ملت‌ها، ناسیونالیسم پیدا شد و هویت از منظر دولت - ملت‌ها و توسط آن‌ها تعریف شد اما بیش‌تر کشورها دارای تنوع قومی، نژادی، زبانی و مذهبی و ... بودند. در این کشورها، گروه‌های مختلف می‌بایست در کنار هم زندگی می‌کردند. دولت‌ها در این کشورها برای تعیین هویت ملی و چگونگی توزیع مزایا و فرصت‌های سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی میان اقوام و گروه‌های مختلف و همچنین پاسخ‌گویی به درخواست‌ها و رفع نیازهای آن‌ها، ناگزیر از سیاست‌گذاری هویتی بودند.

۲۹ شماره ملی ده رقمی

۳۰ الف) نظام سیاسی (ص ۶۰) (۰ / ۵)

ب) پسامدرن (ص ۸۳) (۰ / ۵)

ز) علم فقه (ص ۱۰۰) (۰ / ۵)